

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА

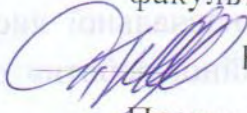
Факультет історії та географії

Кафедра історії України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова вченої ради

факультету історії та географії

 Кравченко П. А.

Протокол № 1 від 29.08.2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Музеезнавство, музейна справа з основами екскурсійної роботи»

підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Освітня програма	«Історія та археологія»

Робоча програма навчальної дисципліни «Музеєзнавство, музейна справа з основами екскурсійної роботи» підготовки здобувачів освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 032 Історія та археологія – 22 стор.

Розробник програми:

Шаповал Лариса Іванівна, доцент, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

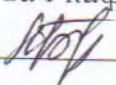

(П. І. П., науковий ступінь, вчене звання, посада НПП)

Робочу програму навчальної дисципліни «Музеєзнавство, музейна справа з основами екскурсійної роботи» обговорено і схвалено на засіданні кафедри історії України

Протокол засідання кафедри №1 від 29 серпня 2019 р.

Завідувач кафедри історії України

 Бабенко Л. Л.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми «Історія та археологія»

(підпис) Бабенко Л. Л.
(П. І. П.)

**1. Опис навчальної дисципліни
VII семестр**

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Обов'язкова	
	Рік підготовки:	
	4	-
Загальна кількість годин – 180	Семестр	
	7	-
Кількість змістових модулів (за умов поділу) – 3	Лекції	
	<i>30 год.</i>	-
	Семінарські заняття	
	-	-
	Практичні заняття	
	<i>30 год.</i>	<i>год.</i>
	Лабораторні заняття	
	-	-
	Самостійна робота	
	<i>90/30 год.</i>	-
Вид підсумкового контролю: екзамен		

«Музеєзнавство та музейна справа з основами екскурсійної роботи» – комплексна наукова дисципліна, що розкриває сутність організації суспільної та освітньо - виховної діяльності музейних установ в Україні. Програма навчальної дисципліни «Музеєзнавство та музейна справа з основами екскурсійної роботи» укладена відповідно до освітньої програми підготовки здобувачів освітнього ступеня бакалавра. Ознайомлення з основами музеєзнавства та музейної справи є важливою теоретичною та практичною складовою підготовки фахівців спеціальності (напрямку підготовки) 032 Історія та археологія; 03 Гуманітарні науки, відповідає сучасним запитам розвитку даної галузі знань. Навчальна дисципліна «Музеєзнавство та музейна справа з основами екскурсійної роботи» є **нормативною**.

2. Мета навчальної дисципліни: вивчити закономірності розвитку музеїв як науково-дослідних і культурно-освітніх установ, їх організацію та функціонування, ознайомити студентів із роботою музейних закладів, їх

мережею в Україні, екскурсійною діяльністю, законодавчою базою музеєзнавства, екскурсознавства, методикою підготовки та проведення екскурсії, основами екскурсійної теорії, специфікою музейної практики студентів, що сприятиме розширенню теоретичних знань та слугуватиме базою для підготовки майбутніх істориків для роботи у музеях, навчити формам, прийомам і методам музейної та екскурсійної роботи в збереженні й використанні здобутої інформації у дослідницьких і викладацьких цілях для освітніх закладів України.

Завдання навчальної дисципліни - знати термінологічний апарат музеєзнавства, специфіку розвитку музейної справи в Україні, - вивчити особливості діяльності музеїв відповідно їх класифікації, проблеми музейних установ у сфері екскурсійної діяльності на сучасному етапі; принципи побудови і використання музейної експозиції, колекції в екскурсійній діяльності музеєзнавця; виокремити періоди розвитку музейної та екскурсійної справи в Україні, етапи розвитку українського музеєзнавства; класифікувати музеєзнавчі джерела та матеріали за критеріями визначення цінності музейних предметів.

3. Передумови для вивчення дисципліни. Міждисциплінарні зв'язки:

Місце навчальної дисципліни «Музеєзнавство, музейна справа з основами екскурсійної роботи» в навчальному процесі визначається її інтегральним характером, міждисциплінарним дискурсом; тісним зв'язком із комплексом гуманітарних дисциплін: «Історією України, «Історією української культури», «Етнографією України», «Музеєзнавством», «Екскурсознавством», «СІД».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни:

- знати основні поняття і терміни навчальної дисципліни «Музеєзнавства та музейної справи з основами екскурсійної роботи», її методологію, специфіку розвитку музейної справи в Україні, проблеми музейних установ у сфері екскурсійної діяльності на сучасному етапі; - вивчити систему комплектування та функціонування музейних фондів, принципи побудови і використання музейної експозиції, колекції в екскурсійній діяльності музеєзнавця;- визначити місце і роль українських музеєзнавців, істориків у розробці реформ в галузі музеєзнавства, оволодінні проблемами комплектування музейних фондів та науково-фондової роботи і використання музейних експозицій, колекцій для науково-дослідної та освітньо-масової роботи, формування Державного Музейного Фонду та його структуру; - класифікувати музеєзнавчі джерела та матеріали за критеріями визначення

цінності музейних предметів, проводячи їх науковий аналіз та визначення предметів музейного значення.

5. Критерії оцінювання результатів навчання:

Контроль результатів навчання є невід'ємною складовою викладання «Музеєзнавства та музеєзнавства з основами екскурсійної роботи» і проводиться з метою оцінки навчальних досягнень студентів в оволодінні предметом згідно з визначеним програмою рівнем досягнень, оцінки ефективності навчального процесу, підвищення мотивації до навчання. Система контролю дозволяє визначити рівень сформованості навичок і вмінь студента. Вона включає *поточний і підсумковий* види контролю.

Сума балів, накопичених студентом у процесі вивчення навчальної дисципліни	Рівень досягнення студентом запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни
90-100	Студенти всебічно, систематично і глибоко володіють навчально-програмовим матеріалом, вміють самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїли основну і ознайомлені з додатковою літературою, яка рекомендована програмою. Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни для професії, яку вони набувають, виявили творчі здібності і використовують їх при вивченні навчально-програмового матеріалу.
75-89	Студенти опанували навчально-програмовий матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; показують систематичний характер знань з дисципліни і вміють самостійно поповнювати свої знання протягом всього навчання.
60-74	Студенти знають основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але із значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили помилки при виконанні підсумкових завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їх подолання.
35-59	Студенти погано оволоділи навчально-програмовим матеріалом, допускають велику кількість помилок при виконанні завдань, передбачених програмою. Оцінка «незадовільно» виставляється студентам, які не можуть продовжувати навчання або приступити до професійної діяльності після закінчення ЗВО без додаткових знань з даної дисципліни
0-34	Студенти не оволоділи навчально-програмовим матеріалом,

	допускають грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою. Оцінка «незадовільно» виставляється студентам, які не можуть продовжувати навчання або приступити до професійної діяльності після закінчення ЗВО і яким необхідна серйозна подальша робота
--	--

6. Засоби діагностики результатів навчання: Під час вивчення дисципліни «Музеєзнавства та музеєзнавства з основами екскурсійної роботи» використовуються засоби діагностики результатів навчання: усний, письмовий, тестовий, практичної перевірки, самоконтролю, самооцінки.

Питання й завдання до аудиторних занять та самостійної роботи, питання для самоконтролю, усна відповідь, участь у діалозі, виконання завдань у структурі лекцій, винесених на самостійне опрацювання, законспектована відповідь на питання самопідготовки, виконання тестових та практичних завдань, написання модульних та ректорських контрольних робіт.

Під час вивчення дисципліни використовується низка **методів контролю і самоконтролю**: усний, письмовий, тестовий, програмований, практичної перевірки, самоконтролю, самооцінки.

Метод усного контролю. Під час його використання студенти вчать логічно мислити, аргументувати, висловлювати свої думки грамотно, образно, емоційно, набувають досвіду обстоювати свою точку зору. Усне опитування студентів здійснюється у певній послідовності: формулювання викладачем запитань (завдань) з урахуванням специфіки предмета і вимог програми; підготовка студентів до відповіді та викладу своїх знань; корекція і самоконтроль викладених знань у процесі відповіді; аналіз і оцінка відповіді. Для усної перевірки знань важливо визначити, які запитання чи завдання дати студенту. За рівнем пізнавальної активності вони є репродуктивними (передбачають відтворення вивченого); реконструктивними (застосування знань у дещо змінених ситуаціях); творчими (потребують застосування знань і вмінь у змінених (нестандартних) умовах, перенесення засвоєних принципів доведення (способів дій) на розв'язання складніших мисленевих завдань.

Запитання для усної перевірки поділяють на: основні, додаткові й допоміжні. Основне запитання формулюють таким чином, щоб студент міг дати на нього самостійну розгорнуту відповідь. Додаткові запитання ставлять для уточнення, як студент розуміє певне питання, формулювання, формули та ін. Допоміжні запитання часто є навідними, допомагають студенту виправити помилки, неточності. У навчальному процесі практикують індивідуальне, фронтальне та ущільнене усне опитування. Індивідуальне опитування передбачає розгорнуту відповідь студента на бали. Мета фронтального

опитування – перевірка знань, умінь і навичок одразу багатьох студентів. Ущільнене (комбіноване) опитування дає змогу перевірити знання відразу кількох студентів: один відповідає усно, решта – за вказівкою викладача виконує певні завдання. Його проводять тоді, коли весь матеріал в основному засвоєно і необхідно перевірити набутті знання, вміння та навички студентів.

Метод письмового контролю - письмова перевірка знань, умінь та навичок. Письмовий контроль знань здійснюють у формі контрольної роботи (модульної). Мета письмової перевірки - з'ясування ступеня оволодіння студентом вміннями і навичками з предмета. Водночас існує можливість визначити і якість знань - їх правильність, точність, усвідомленість, уміння застосовувати ці знання на практиці.

Метод тестового контролю передбачає відповідь студента на тестові завдання за допомогою розставлення цифр, підкреслення потрібних відповідей, вставляння пропущених слів, знаходження помилок. Це дає змогу за короткий час перевірити знання певного навчального матеріалу студентами всієї групи. Зручні тести для статистичної обробки результатів перевірки.

Метод програмованого контролю – полягає у висуванні до всіх студентів стандартних вимог, що забезпечується використанням однакових за кількістю і складністю контрольних завдань, запитань. При цьому аналіз відповіді, виведення і фіксація балів можуть здійснюватися за допомогою індивідуальних автоматизованих засобів.

Метод самоконтролю – усвідомлене регулювання студентом своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим цілям, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю – запобігання помилкам та їх виправлення.

Метод самооцінки передбачає критичне ставлення студента до своїх здібностей і можливостей та об'єктивне оцінювання досягнутих успіхів. Стосовно самооцінки студентів поділяють на таких, що переоцінюють себе, недооцінюють себе, оцінюють себе адекватно. Для формування самоконтролю і самооцінки викладач повинен мотивувати виставлений студенту бал, пропонувати йому оцінити свою відповідь; організувати в групі взаємоконтроль, рецензування відповідей інших студентів тощо.

При вивченні курсу «Музеєзнавство та музейна справа з основами екскурсійної роботи» використовуються **методи навчання:**

а) методи організації і здійснення навчальної діяльності (словесні, наочні, практичні, репродуктивні і проблемні, індуктивні і дедуктивні, самостійної роботи і роботи під керівництвом викладача);

б) методи стимулювання і мотивації навчання (методи формування інтересу: пізнавальні ігри, аналіз ситуацій, створення ситуацій успіху; методи формування обов'язку і відповідальності в навчанні: роз'яснення суспільної і особистісної значущості навчання, пред'явлення педагогічних вимог);

в) методи контролю і самоконтролю (усний і письмовий контроль, практичні роботи, фронтальний і диференційований, поточний і підсумковий).

7. Програма навчальної дисципліни:

Вивчення курсу «**Музеєзнавство та музейна справа з основами екскурсійної роботи**» відіграє важливу загальноосвітню, патріотичну, комунікативну роль у підготовці кваліфікованих працівників. Предмет вивчення дисципліни «Музеєзнавство та музейна справа з основами екскурсійної роботи» охоплює теоретичні проблеми функціонування музеїв, закономірності процесів накопичення і збереження соціальної інформації, пізнання і передачі знань, які здійснюються за допомогою музеїв як пам'ятко-охоронних та пам'ятко - зберігаючих закладів, музейних предметів, процеси виникнення музею і музейної справи, проблеми екскурсійної діяльності. **Об'єктом** вивчення дисципліни є музеї як інформаційні центри культури та духовності, музейна справа, музейна практика, екскурсія, екскурсійна справа.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни:

включає в себе три змістові модулі: змістовий модуль 1 «Основи музеєзнавства», змістовий модуль 2 «Історія музейної справи в Україні», змістовий модуль 3 «Основи екскурсійної теорії». У першому, другому змістових модулях планується дати студентам комплекс питань, пов'язаних із зародженням музеїв як культурно-освітніх установ та розвитком музейного будівництва в світі та в Україні, методикою музеєзнавчої науки. Третій змістовий модуль охоплює теоретичні питання та практичний досвід закордонних і вітчизняних музеїв щодо створення музейних експозицій та налагодження їх екскурсійної і виставкової діяльності. Змістові модулі містять низку питань, пов'язаних із веденням документації в музейних установах, запровадженням їх маркетингової діяльності та наданням музейних та екскурсійних послуг, введенням новітніх технологій в обслуговуванні екскурсантів у музеях України та світовій музейній мережі.

Змістовий модуль 1 Основи музеєзнавства.

Тема 1. Музеєзнавство як наука і навчальна дисципліна. Об'єкт, предмет та структура наукової дисципліни. Методи музеєзнавства. Музейні установи в

системі освіти, культури і туризму. Понятійно-категоріальний апарат музеєзнавства.

Тема 2. Класифікація музеїв. Поняття «музей», «класифікація музеїв». Критерії класифікації. Генетична, типологічна, адміністративно-управлінська схеми класифікації музейних установ. Профілі, типи, види музеїв. Історія виникнення музеїв у світі. Музеї одного об'єкту, скансени, музеї-заповідники в Україні.

Тема 3. Основні напрями роботи музеїв. Фондова робота музею. Науково-дослідна, освітньо - масова діяльність музейних установ. Комплектування облік і зберігання музейних фондів. Експозиційна та виставкова робота музеїв. Екскурсійна (комерційна та фандрайзингова) діяльність музеїв.

Тема 4. Музейний фонд України. Облік музейних фондів та фондова документація. Поняття «фонди музею», «музейний фонд України», пам'ятка «музей». Склад фондів музею. Структура музейних фондів. Основні напрямки фондової роботи. Формування Музейного фонду України. Облік та передача, збереження Музейного фонду України. Пам'ятки Музейного фонду України в складі Державного реєстру національного культурного надбання. Консервація і реставрація пам'яток Музейного фонду України. Порядок вивезення пам'яток МФУ за межі України та страхування пам'яток.

Надходження предметів у музеї та їх первісна інвентаризація. Наукова інвентаризація музейних предметів. Методика занесення предметів у науковий інвентарі. Нанесення на предмети облікових позначень. Документи обліку музейних предметів. Збереження музейних фондів.

Змістовий модуль 2

«Історія музейної справи в Україні»

Тема 5. Еволюція музейної справи в Україні. Поняття «музейна справа». Періоди розвитку музею як суспільної інституції. Теорія та практика музейної справи. Музеологія. Розвиток музейної справи в Україні у другій половині XIX на початку XX ст. Музейне будівництво радянської доби (1919-1991 рр.) Музей як соціокультурний інститут. Національна музейна політика. Музейна справа в системі культури незалежної України.

Тема 6. Музейна спадщина України. Нормативні документи про охорону музейної спадщини України. Закон України «Про музеї та музейну справу»,

Закони України про охорону археологічної та культурної спадщини Положення про Музейний фонд України». Уніфікований паспорт музею.

Тема 7 Напрями оптимізації музейної справи в Україні. Нові інформаційні технології музейної справи. Музейна мережа. Проблеми та перспективи розвитку музейної мережі України. Ринкові засади музейного менеджменту і маркетингу.

Змістовий модуль 3

Організація екскурсійної справи в музеях та туризмі

Тема 8 Основи екскурсійної теорії. Екскурсійна методика. Сутність, ознаки, функції екскурсій. Класифікація екскурсій. Рекреаційна сутність екскурсій. Теорія екскурсійної справи. Розвиток екскурсійної справи в контексті еволюції туристичної діяльності в Україні. Сутність поняття «екскурсійна методика. Екскурсійний метод пізнання. Методика підготовки екскурсії. Етапи розробки екскурсії. Класифікація методичних прийомів екскурсії. Показ та розповідь в екскурсії. Системна взаємодія елементів і компонентів екскурсійного процесу. Особистість екскурсовода.

Тема 9 Професійна майстерність екскурсовода. Зміст роботи екскурсовода. Дотримання техніки проведення екскурсій. Професійна спеціалізація екскурсоводів. Заміські екскурсії. Природознавчі та географічні екскурсії. Особливості проведення оглядових екскурсій по місту. Особливості проведення екскурсій на історичну тематику. Особливості проведення екскурсій на архітектурну тематику. Особливості проведення мистецтвознавчих екскурсій. Особливості проведення літературних екскурсій. Специфіка підготовки і проведення музейних екскурсій. Комунікаційна майстерність. Специфіка роботи екскурсовода з іноземними туристами.

Тема 10 Організаційні засади розвитку екскурсійної справи в Україні

Державне регулювання туристичної діяльності в Україні. Основи правового регулювання екскурсійної діяльності. Загальні положення законодавства України стосовно екскурсійної діяльності. Правовий статус екскурсанта. Організація підприємництва в сфері надання екскурсійних послуг. Організаційно-правові основи функціонування екскурсійних установ. Міжнародно-правові акти регулювання туристичної діяльності.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					заочна форма					
	усь ого	у тому числі				Теми об'єднаних лекцій	усього	у тому числі			
		лк	сем /пр.	лб	с.р.			лк	сем /пр.	лб	с.р.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>
Змістовий модуль 1. Основи музеєзнавства											
Тема 1. Музеєзнавство як наука і навчальна дисципліна		2	2		-	Тема 1. «Музеєзнавство як наука і навчальна дисципліна					
Тема 2. Класифікація музеїв.		4	4		16	Тема 2. Класифікація музеїв.					
Тема 3. Основні напрями роботи музеїв.		4	4		10	Тема 3. Основні напрями роботи музеїв					

Тема 4. Музейний фонд України. Облік музейних фондів та фондова документація.		4	6		-	Тема 4. Музейний фонд України. Облік музейних фондів та фондова документація.					
Разом за змістовим модулем 1		14	16		26	Разом за змістовим модулем 1			-		
Змістовий модуль 2. «Історія музейної справи в Україні»											
Тема 5. Еволюція музейної справи в Україні		2	2		20	Тема 5. Еволюція музейної справи в Україні					
Тема 6. Музейна спадщина України		2	-		16	Тема 6. Музейна спадщина України					
Тема 7. Напрями оптимізації музейної справи в Україні.		2	2		10	Тема 7. Напрями оптимізації музейної справи в Україні.					
Разом за змістовим модулем 2		6	4		46	Разом за змістовим модулем 2					
Змістовий модуль 3. «Організація екскурсійної справи в музеях та туризмі »											

Тема 8. Основи екскурсійної теорії. Екскурсійна методика		4	4		2	Тема 8 Основи екскурсійної теорії. Екскурсійна методика					
Тема 9. Професійна майстерність екскурсовода		2	4		4	Тема 9. Професійна майстерність екскурсовода					
Тема 10. Організаційні засади розвитку екскурсійної справи в Україні		4	2		12	Тема 10. Організаційні засади розвитку екскурсійної справи в Україні					
Разом за змістовим модулем 3		10	10		18	Разом за змістовим модулем 2					
Усього годин		30	30		90						

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	(Не передбачені навчальним планом)		
2			
...			
	Разом		

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Музеєзнавство, музейна справа з основами екскурсійної роботи» як наукова система й навчальна дисципліна	2	-
2	Історія виникнення музеїв. Класифікація музеїв.	4	-
3	Основні напрями роботи музеїв. Фондова, експозиційно-виставкова робота музеїв	4	
4	Музейний фонд України	2	-
5	Державний облік музейних фондів та фондова документація	2	-
6	Облік музейних колекцій. Зберігання, консервація і реставрація музейних зібрань	2	-
7	Еволюція музейної справи в Україні	2	-
8	Напрями оптимізації музейної справи в Україні	2	-
9	Основи екскурсійної теорії	2	
10	Екскурсійна методика	2	

11	Професійна майстерність екскурсовода	4	
12	Організаційні засади розвитку екскурсійної справи в Україні	2	-
	Разом	30	

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	(Не передбачені навчальним планом)		
2			
...			
	Разом		

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Музейна мережа в Україні та її сучасний стан	4	-
2.	Міжнародні зв'язки музеїв.	4	-
3.	Поява публічних, університетських музеїв	4	-
4.	Музеї світу.	6	-
5.	Подвижники та меценати україн. музейництва	4	-
6.	Музейна справа в Західній Україні, Буковині та Закарпатті у 1920- 1930-х рр.	6	-
7.	Внесок земств та інших громадських організацій в розвиток музейної справи	4	-
8.	Музейоохоронна та збиральницька робота комісій Української Центральної Ради	2	-
9.	Розбудова мережі музеїв в Україні в роки Гетьманату Павла Скоропадського, Директорії	4	-
10.	Формування радянської системи музейного будівництва (20-30-ті рр. XX ст.)	4	-
11.	Музейна справа зарубіжних країн	6	-
12.	Музейне законодавство УРСР в повоєнні роки	4	-
13	Створення музеїв типів, профілів у 1950-80-х рр.	4	-

14	Видатні музеєзнавці УРСР та незалежної України	8	-
15	Музейна територія, матеріально-технічне забезпечення музеїв	2	-
16	Позамузейні форми музейних установ	2	-
17	Суть та завдання музейного менеджменту	2	-
18	Організація музейного маркетингу	4	-
19	Організація екскурсійної справи у музеях та в практиці культурологічного туризму	6	-
20	Проблеми та перспективи розвитку музейної мережі України	4	
21	Пам'яткознавча характеристика визначних музеїв України	4	-
22	Створення музейних автоматизованих інформаційних систем	2	-
	Разом	90	

Тематика індивідуальних/навчально-дослідних завдань
(за наявності в структурі самостійної роботи)
(Не передбачені навчальним планом)

9. Форми поточного та підсумкового контролю

Контроль є невід'ємною складовою викладання «Музеєзнавства та музейної справи з основами екскурсійної роботи» і проводиться з метою оцінки навчальних досягнень студентів в оволодінні предметом згідно з визначеним програмою рівнем досягнень, оцінки ефективності навчального процесу, підвищення мотивації до навчання. Оцінювання навчальних досягнень студента здійснюється методами **поточного, модульного та підсумкового контролю.**

Поточний контроль спрямований на перевірку систематичності роботи студентів, рівня засвоєння матеріалу протягом викладання курсу. Здійснюється під час проведення аудиторних та поза аудиторних занять шляхом усного чи письмового опитування та при написанні контрольних робіт. Форми проведення поточного контролю визначається викладачем. Результати поточного контролю фіксуються в журналі успішності академічної групи.

Модульний контроль здійснюється як підсумок роботи студента протягом вивчення окремого модуля за результатами опанування теоретичного та

практичного матеріалу, передбаченого модулем. Форми проведення модульного контролю – контрольна робота, тестування, усне опитування. Модульний контроль може бути проведений під час практичних занять або в поза аудиторний час. До модульного контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, що є складовими модуля. **Підсумковий контроль.** Після виконання усіх видів роботи. форм поточного й модульного контролю студенту необхідно підтвердити якість знань протягом підсумкового контролю, який дозволяє покращити загальну оцінку студента. Після виконання видів роботи, форм поточного й модульного контролю студент підтверджує якість знань під час **підсумкового контролю** Підсумковий контроль проводиться наприкінці кредитних модулів та у формі екзамену.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Форма контролю - залік

Поточний контроль та самостійна робота												МКР	Сума
Теми 1-2		Теми 3-4		Тема 5		Тема 6		Теми 7-8		Теми 9-10			
АР	СРС	АР	СРС	АР	СРС	АР	СРС	АР	СРС	АР	СРС	20	100
6	6	6	6	7	7	7	7	7	7	7	7		

Примітка: АР – аудиторна робота (робота на практичному занятті),
СРС – самостійна робота студента.

Підсумковий бал (ПБ) за курс в цілому обраховується за формулою:

$$\text{ПБ} = \text{Б}_{Т1-2} + \dots + \text{Б}_{Т11-12} + \text{Б}_{МКР}, \quad \text{де:}$$

Б_{Т...} – кількість балів, отриманих за результатами аудиторної і самостійної роботи з певної теми;

Б_{МКР} – кількість балів, отриманих за виконання модульної контрольної роботи.

Поточний, модульний контроль та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2			Змістовий модуль №3		екзамен	
T1	T2	T3	T4	T5-6	T7	T8	T9-10	МКР		30
5	5	5	5	10	5	5	10	20		

11. Шкала оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності за 100-бальною	Форма семестрового контролю <i>екзамен</i>	Форма семестрового контролю <i>залік</i>
	Значення оцінки	Значення оцінки

шкалою		
90 – 100	відмінно	зараховано
75-89	добре	
60-74	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення (за потреби):
Комп'ютер, проектор, Карта «Музеї України», «Музеї Полтавщини», довідники, відеопрезентації

13. Рекомендовані джерела

Основна література

- 1.Бабарицька В. Екскурсовознавство і музеєзнавство: навч. посібник / В. Бабарицька, А. Короткова, О. Малиновська. – К.: Альтерпрес, 2007. – 462 с.
- 2.Бондар М.М. Нариси музейної справи. – К.: [б.в.], 1959. – 192 с.
- 3.Вайдахер Фрідріх Загальна музеєологія: Посібник / В. Лозинський та ін. (пер. з нім.). – Л.: Літопис, 2005. – 632 с.
- 4.Довжук І. В. Основи музеєзнавства: навч. посіб. – Луганськ: Східноукраїнський нац - й ун-т імені Володимира Даля, 2008. – 164 с.
- 5.Закон України «Про музеї та музейну справу» (за станом на 21 березня 2000 р.). – К.: Парламентське видавництво, 2000. – 19 с.;
- 6.Закон України від 29 червня 1995 р. «Про музеї та музейну справу» // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 25. – Ст. 191; Закон України Про внесення змін до Закону України «Про музеї та музейну справу» : від 14.05.1999 N 659-XIV // Відомості Верховної Ради України . – 1999 . – N28. – С. 562 - 565 .
- 7.Закон України «Про охорону культурної спадщини» // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 39.

- 8.Ключко Ю.М. Музеєзнавство [Текст]: словник - довідник / Ю.М. Ключко; Укр. центр культури. досліджень. – К.: НАКККіМ, 2013. – 77 с.
- 9.Мезенцева Г. Музеєзнавство / Г.Мезенцева. – К.: Головне видав. Об'єднання «Вища школа», 1980. – 119 с.
10. Музеї України. Довідник / Упор. Б. Ведибіда. – К.: Задруга, 1999. – 129 с.
- 11.Основи музейної справи: метод. реком. для студ. і магістрів мистецьких спец. / Н.О.Урсу, І.В. Березіна (уклад.); Кам'янець- Подільський нац.-й ун-т імені І. Огієнка. – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин: Абетка, 2009. – 47 с.
- 12.Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно- інформаційної діяльності музеїв / П. Горішевський, М. Дейнега, М. Ковалів та ін.; В. Великочий, Н.Гасюк (ред.); Ін-т туризму і менеджменту Прикарпатського нац. Ун-ту імені Василя Стефаника та ін. – Івано-Франківськ: Плай, 2005. – 64 с.
13. Основи музейної справи: навч.- метод. посіб. для студ. Соціально-гуманітарного факультету зі спец. «вчитель історії» / О.О. Салата (уклад.); Київ. Педагог. Ун-т ім. Б.Д. Грінченка. – К.:КМПУ, 2005. – 104 с.
- 14.Рутинський М.Й. Музеєзнавство: навч. посіб. / М.Й. Рутинський, О.В.Стецюк. – К.: Знання, 2008. – 428 с.
- 15.Сапожник Д.І. Музеєзнавство та музейно-виставкова справа [Текст]навч. посіб. / Сапожник Д.І.; Укоопспілка, Львів. комерційна академія. – Львів: Вид-во Львів. Комерц. Академії, 2013. – 239 с.
- 16.Словник-довідник термінології музейництва [Текст] / Роман Микульчак, Петро Слободян, Єлизавета Діденко, Тарас Рак; Нац. Ун-т «Львівська політехніка», техн. ком. стандартизації науч. техн. термінології м-ваекон. роз-ку і торгівлі та м-ва освіти і науки, молоді та спорту України. – Л.: Вид-во Львівської політехніки, 2012. – 126 с.
17. Філоненко І. М. Екскурсознавство і музеєзнавство [Текст]: Тексти лекцій для студ. геогр.- турист. спец. вищих навч. закладів / Філоненко Ірина Миколаївна. – НДУ імені М.Гоголя. – Ніжин: Вид-во НДУ імені М.Гоголя, 2010. – 127 с.
- 18.Федорченко В.К. Історія екскурсійної справи в Україні: Навч. посібник / В.К. Федорченко, О.М. Костюкова, Т.А. Дьорова та ін.– К. : Кондор, 2004 – 415 с.
- 19.Уніфікований паспорт музею. Додаток до Положення про державну реєстрацію, переєстрацію та облік музеїв, затверджений наказом Міністерства

культури і мистецтв України від 30 квітня 1996 р. // Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Музеєзнавство: Навч. посіб. – К. : Знання, 2008. – С. 413–415.

20. Шевченко В.В. Музеєзнавство: навч. посіб. для дистанц. навч. / В.В.Шевченко, І.М. Ломачинська; Відкр. міжнарод. ун-т роз-ку людини «Україна». Ін-т дистанц. навчання. – К.: Ун-т «Україна», 2007. – 288 с.

21. Якубовський В.І. Музеєзнавство [Текст]: навч. посіб.- практикум / В.І. Якубовський. – Кам'янець- Подільський: П.П. Мошак М.І., 2006. – 271 с. Якубовський В. І. Музеєзнавство: Підручник. – Кам'янець - Подільський: ПП Мошак М. І. – 2010. – 352 с.

Додаткова

1.Актуальні питання музейної та пам'ятко-охоронної діяльності [Текст]: Зб-к наук. праць [за матер. наук. практ. конф.] / Київ. нац. ун-т кул-ри і мистецтв. Каф. Історії України і музеєзнавства; [редкол.: Гончарова О.М. (голов. Ред.),Андрес Г.О., Ключко Ю.М.] – К.: Логос, 2014. – 157 с.

2. Ванцак Б. Подвижники українського музеєзнавства (Григорій Кир'яков, Федір Камінський, Катерина Скаржинська, Гнат Стеллецький)). – Б. Ванцак, О. Супруненко. – Полтава: Центр охорони та досліджень пам'яток археології, 1995. – 136 с.

3. Горовий А.В. Музеєзнавство в навчальному закладі [Текст] / Анатолій Горовий. – К.: Шкільний світ, 2011. – 116 с.

4. Лысикова О.В. Музеи мира: Учебное пособие / О.В. Лысикова. – М.: Флинта; Наук, 2002. – 534 с.

5.Музей і відвідувач [Текст]: методичні розробки, сценарії, концепції / Дніпропетр. іст. музей імені Д.І. Яворницького; упоряд. Капустіна Н.І., Гайда Л.О.; ред. колег.: Н.І.Капустіна, В.М. Бекетова, Ю.М. Малієнко; фотогр. Ю.В. Воротніков та ін. – Дніпропетровськ: [б. в]., 2005. – 148 с.

6. Омельченко Ю.А. До питання про генезис музейництва // Вісник Київського ун-ту ім. Т.Г.Шевченка. Історія. Вип.33. – К.: «Київський університет», 1995. – С.119-124.

7.Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв. Посібник // Під редакцією В. Великочого, Н. Гасюк. Авторський колектив: П. Горішевський, М. Дейнега, М. Ковалів та ін. – Івано-Франківськ, Плай, 2005. – 64 с.

8. Маньковська Р.В. Музейництво в Україні. – К.: НАН України. Ін-т історії України. – 2000. – 140 с.
9. Мікроклімат музейних приміщень [Текст]: метод. посіб. / Нац. Наук. дослід. реставр. центр України., Фонд сприяння розв. Нац. худож. музею України; уклад.; В.Б. Довгалюк[та ін.] – К.: «Артанія Нова», 2006. – 108 с.
10. Музеї України XIX – поч. XX ст.: Зб-к наук. праць / Л.Д. Піскова, Л.Д. Піскова, Л.Д. Федорова (упоряд. текстів); Г.А. Скрипник та ін. (ред. кол.); НАН Укр. Ін-т мистецтва, фольклористики та етнології ім. М. Рильського. – К., 2005. – 282 с.
11. Музеї України: Довідник / Міністерство культури і мистецтв України. – К.: Задруга, 1999. – 378 с.
12. Музейна справа та музейна політика в Україні XX ст. – К.: Златограф, 2004. – 208 с.
13. Музейники XX століття – дослідники української сакральної культури / В. Колпакова (ред.). – К.: Видав. Дім «КМ Академія», 2008. – 560 с
14. Про внесення змін до Закону України «Про музеї та музейну справу» [Текст] : Закон від 05.11.2009 р. N 1709-VI / Україна. Верховна Рада // Голос України . – 28/11/2009 . – С.4–5.
15. Пекар В. О. Основи виставкової діяльності: навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. / В.О. Пекар. – К.: Євроіндекс, 2009. – 348 с.
16. Руденко С.Б. Музейна пам'ятка: соціокультурна сутність та місце в системі історико-культурних цінностей [Текст]: [монографія] / С. Руденко; Центр пам'яткознавства НАНУ та Укр. тов. - во охорони пам'яток історії та культури. – К.: НАКККіМ, 2012. – 119 с.
17. Смоляницький Б.М. Застосування персональних ЕОМ у музейній справі. Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вузів. – Харків: Основа при ХДУ, 1993. – 151 с.

Інформаційне забезпечення

1. Україна модерна, міжнародний інтелектуальний часопис. – Режим доступу: <http://uamoderna.com/index.php>
2. Віртуальна екскурсія по музеях світу. – Режим доступу: <http://libif.ua/publish2009/1249300238.html>.

3. Кращі музеї світу – музейний простір України. – Режим доступу: [http: / prostir. museum/museums/ua/bestworld](http://prostir.museum/museums/ua/bestworld).
4. Метрополітен (Нью-Йорк, США). – Режим доступу: / [http: www.metmuseum.org](http://www.metmuseum.org).
5. Музеї Великобританії. – Режим доступу: [http : www. museums. co. uk](http://www.museums.co.uk).
6. Музеї Росії. – Режим доступу : [http : //www.museum.ru](http://www.museum.ru).
7. Музей Прадо (Мадрид). – Режим доступу : <http://museoprado.mcu.es/home.html>.
8. Національний заповідник «Софія Київська»(Київ). – Режим доступу: [http://nzsm k.org.ua/ukr/general/intro.html](http://nzsm.k.org.ua/ukr/general/intro.html).
9. Основи історичного музеєзнавства: Навчально-методичний комплекс нормативного курсу [Укладач проф. О.В. Потильчак. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. – 57 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http: www.npu.edu.ua/index.php?option=com_docman&task](http://www.npu.edu.ua/index.php?option=com_docman&task).